

Home>Uw rechten>Slachtoffers van strafbare feiten>Schadeloosstelling van slachtoffers van strafbare feiten>**Schadeloosstelling vorderen van de dader**
Schadeloosstelling vorderen van de dader

Polen

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

U kunt alleen bij een civiele rechter een vordering instellen. Tijdens de strafprocedure is dat niet mogelijk, maar er zijn wel andere manieren om via de strafrechter genoegdoening te krijgen.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

Los van een lopende strafprocedure kunt u een civiele rechtszaak tegen de dader aanspannen. Bedenk echter wel dat de civiele procedure kan worden opgeschort totdat het strafproces definitief is afgesloten. Als u de vordering instelt nadat de strafprocedure is beëindigd en de dader is veroordeeld, dan zal de civiele rechter niet opnieuw bewijs vergaren; hij zal bewezen achten wat de strafrechter heeft vastgesteld.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

U kunt bij een civiele rechter schadeloosstelling vorderen voor feitelijke verliezen en gederfde winst. U moet de bedragen opgeven die u van de dader eist, en uiteenzetten waarop deze betrekking hebben en hoe u ze hebt berekend.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

Er is geen specifiek formulier voor dergelijke vorderingen.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

Als u een veroordeling overlegt, hoeft u niets te bewijzen. De civiele rechter is gebonden aan de bevindingen van de strafrechter. U kunt echter wel een hogere vergoeding vorderen, maar dan moet u aantonen dat uw vordering gerechtvaardigd is. Getuigenverklaringen en documenten als rekeningen of adviezen kunnen als bewijs dienen om de geldigheid van uw vordering te bevestigen.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Normaal gesproken worden er gerechtskosten in rekening gebracht voor het aanspannen van een civiel proces. U kunt echter om vrijstelling daarvan verzoeken als u aantoonst dat u niet in staat bent deze kosten te betalen.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Als u geen advocaat kunt betalen, kunt u de rechter vragen een vertegenwoordiger aan te wijzen. Daartoe moet u bij de rechter een aanvraag indienen en hem informatie (op een speciaal formulier) over uw financiële situatie verschaffen.

Ook als u geen vaste woonplaats in Polen hebt, kunt u om schadevergoeding verzoeken.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

U kunt alleen bij een civiele rechter een vordering instellen. De rechter zal deze afwijzen, als u niet aantoonst dat de dader de schade heeft veroorzaakt of hoe groot de omvang van die schade is. Als u echter een strafrechtelijke veroordeling bijvoegt op grond waarvan de dader schuldig werd bevonden, mag de civiele rechter de vordering niet afwijzen.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

Tegen het vonnis van een **civiele rechtbank** van eerste aanleg (*sąd cywilny I instancji*) kunt u hoger beroep instellen bij een rechtbank van tweede aanleg (*sąd II instancji*). Als u niet door een advocaat wordt vertegenwoordigd, zal de rechter u meedelen hoe u beroep kunt instellen.

Tijdens de **strafprocedure** kunt u op de volgende manieren genoegdoening eisen:

u kunt vragen dat de dader een compenserende maatregel (de verplichting om de geleden schade te vergoeden) krijgt opgelegd; als het grote problemen oplevert om de dader dat op te dragen, kan de rechter de dader bevelen compenserende schadevergoeding (*nawiązka*) te betalen; u kunt het verzoek tijdens een zitting mondeling indienen, of anders schriftelijk; uw verzoek wordt ingewilligd als de dader wordt veroordeeld, d.w.z. schuldig wordt bevonden aan het misdrijf dat tot de door u geleden schade heeft geleid;

als de dader wordt veroordeeld en een voorwaardelijke gevangenisstraf krijgt, kan de rechter hem of haar opdragen de schade die u door het misdrijf hebt geleden, geheel of gedeeltelijk te vergoeden, tenzij een compenserende maatregel wordt opgelegd;

als de procedure voorwaardelijk wordt beëindigd, moet de rechter de dader bevelen de schade geheel of gedeeltelijk te vergoeden.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Als de dader de schade moet vergoeden, geeft de rechter u een kopie van de uitspraak. Als de dader de schade niet vergoedt en een voorwaardelijke gevangenisstraf heeft gekregen, kunt u vragen dat de straf wordt uitgevoerd.

Als de strafprocedure voorwaardelijk werd beëindigd en de dader de schade niet vergoedt, wordt de procedure hervat en de dader veroordeeld. De rechter beslist hierover in een zitting waaraan u mag deelnemen.

De beslissing van de civiele rechter die u schadevergoeding toekent, wordt ten uitvoer gelegd door een handhavingsinstantie, namelijk een deurwaarder (*komornik*).

Laatste update: 12/12/2023

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.